

*Галайда А. А.,  
магістрант ХНАДУ*

## **ПРАВОВІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРОБНИЦТВА, ЕКСПЛУАТАЦІЇ, ПОВІРКИ ТА КАЛІБРУВАННЯ МАНОМЕТРІВ**

Первинним документом у галузі виробництва, експлуатації, повірки та калібрування засобів вимірювальної техніки (ЗВТ) є закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність», вимоги якого обов'язково стосуються законодавчо регульованої сфери. Сферою законодавчо регульованої метрології є визначені цим Законом види діяльності, щодо яких з метою забезпечення єдності вимірювань та простежуваності здійснюється державне регулювання стосовно вимірювань, одиниць вимірювання та ЗВТ [1].

У сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються ЗВТ, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації. Законодавчо регульовані ЗВТ дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких ЗВТ. Оцінка відповідності законодавчо регульованих ЗВТ вимогам технічних регламентів, у тому числі первинна повірка та затвердження типу ЗВТ, проводиться у разі, коли це передбачено відповідними технічними регламентами. Законодавчо регульовані ЗВТ, що перебувають в експлуатації, підлягають періодичній повірці та повірці після ремонту. До таких ЗВТ відносяться також і манометри.

Порядок встановлення міжповірочних інтервалів визначається Кабінетом Міністрів України у відповідній постанові [2]. Первинний міжповірочний інтервал устанавлюється в разі доповнення новою категорією

переліку категорій законодавчо регульованих ЗВТ, що підлягають періодичній повірці, встановленому Кабінетом Міністрів України. Міжповірочні інтервали законодавчо регульованих ЗВТ за категоріями встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері метрології та метрологічної діяльності. Наказ Мінекономрозвитку «Про затвердження міжповірочних інтервалів законодавчо регульованих ЗВТ, що перебувають в експлуатації, за категоріями» встановлює для манометрів міжповірочний інтервал в 1 рік [3].

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання ЗВТ на періодичну повірку, обслуговування та ремонт» визначає процедуру подання ЗВТ (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну і теплову енергію, газ і воду), що є власністю фізичних осіб, на періодичну повірку, обслуговування та ремонт (у т. ч. демонтаж, транспортування, монтаж) [4].

Наказ Мінекономрозвитку «Про затвердження Порядку проведення повірки законодавчо регульованих ЗВТ, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів» встановлює, що повірку ЗВТ проводять згідно з методиками повірки, які містяться в нормативно-правових актах або національних стандартах. Методики повірки розробляються з урахуванням міжнародних нормативних документів та/або європейських стандартів. Заявники зобов'язані подавати ЗВТ на періодичну повірку з дотриманням міжповірочних інтервалів, установлених Мінекономрозвитку [5]. ЗВТ, які зберігають та не використовують, не підлягають періодичній повірці. Інспекційна повірка ЗВТ проводиться під час здійснення метрологічного нагляду. Експертна повірка ЗВТ проводиться в разі виникнення спірних питань щодо метрологічних характеристик, придатності до застосування і правильності експлуатації ЗВТ. Повірку ЗВТ після ремонту проводять безпосередньо перед випуском їх з ремонту.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту законодавчо регульованих ЗВТ» встановлює вимоги, яким повинні відповідати ЗВТ, які призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології, коли вони надаються на ринку та/або вводяться в експлуатацію для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями [6]. Згідно з ним, ЗВТ повинні відповідати суттєвим вимогам, установленим цим технічним регламентом та у відповідних національних стандартах та технічних специфікаціях для певних ЗВТ. Таким чином, ЗВТ можуть бути надані на ринку та/або введені в експлуатацію тільки у разі, коли вони відповідають вимогам цього технічного регламенту.

Література:

1. Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність» № 1314-VII за станом на 02.08.2017 р. / Офіційний вісник України. – Офіц. вид. – К.: ДП «Українська правова інформація», 2014 р. – № 54. – С. 11. – (Нормативний документ Верховної Ради України).

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення міжповірочних інтервалів для законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки за категоріями» № 1195 за станом на 16.12.2015 р. / Офіційний вісник України. – Офіц. вид. – К.: ДП «Українська правова інформація», 2016 р. – № 16. – С. 67. – (Нормативний документ Кабінету Міністрів України).

3. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження міжповірочних інтервалів законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, за категоріями» № 1747 за станом на 13.10.2016 р. / Офіційний вісник України. – Офіц. вид. – К.: ДП «Українська правова інформація», 2016 р. – № 92. – С. 65. – (Нормативний документ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України).

4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт» № 474 за станом на 08.07.2015 р. / Офіційний вісник України. – Офіц. вид. – К.: ДП «Українська правова інформація», 2015 р. – № 55. – С. 439. – (Нормативний документ Кабінету Міністрів України).

5. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Порядку проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів» № 193 за станом на 17.02.2017 р. / Офіційний вісник України. – Офіц. вид. – К.: ДП «Українська правова інформація», 2016 р. – № 21. – С. 218. – (Нормативний документ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України).

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламент законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки» № 94 за станом на 13.01.2016 р. / Офіційний вісник України. – Офіц. вид. – К.: ДП «Українська правова інформація», 2016 р. – № 16. – С. 69. – (Нормативний документ Кабінету Міністрів України).

*Декунов П. А., бакалавр ХНАДУ*

*Петренко Ю. А., д.т.н., професор ХНАДУ*

## **ПРИНЦИПЫ СИНТЕЗА КОМПЬЮТЕРНОГО УПРАВЛЕНИЯ РАСХОДОМ ВЕЩЕСТВА**

Необходимость регулирования расхода возникает при автоматизации большинства систем в различных отраслях промышленности. Системы автоматического управления расходом, предназначенные для стабилизации возмущений по материальным потокам, являются неотъемлемой частью систем автоматизации систем. Часто эти системы автоматического